

Negen straten vernoemd

Klaas Oosterom

Acht straten en een hof (de Elise Dammershof) in de Westereng zijn na de Tweede Wereldoorlog vernoemd naar tien mannen en een vrouw uit het verzet. De huizen in het verzetswijkje zijn tussen 1948 en 1951 gebouwd, op een aantal huizen in de P.M.R. Versteeghstraat na, die al in 1943 waren gebouwd. Die straat heette toen de Engweg.

Ter gelegenheid van de viering van 75 jaar bevrijding zal later in dit jaar op initiatief van de Historische Kring Bussum aan de zijgevel van Fokke Bleekerstraat 1 een plaquette worden bevestigd met de namen van de elf vernoemde verzetsstrijders. In dit artikel worden hun daden en de laatste periode van hun leven kort beschreven. De gegevens van de in alfabetische volgorde genoemde mensen zijn voor het grootste deel verzameld door de Bussumse historicus Paul Schneiders, die ze publiceerde in deel 2 van zijn trilogie *Buitengewoon Bussum: Een villadorp in benarde tijden* (Los, 2006) en in zijn boek *Onvergetelijke Bussumers* (Tadorna, 2012).

Verzetsherdekkingskruis dat postuum aan Fokke Bleeker (en anderen) werd toegekend

Cor van den Berg

Cornelis van den Berg (1909-1943) was een overtuigd communist en vakbondsmann. Hij ontwikkelde al vroeg illegale activiteiten, zoals de uitgave van het ondergrondse blad *Het Compas*, maar werd echter verraden en op 8 december 1942 in zijn huis aan de K.P.C. de Bazelstraat gearresteerd. Op 18 februari 1943 werd hij gefusilleerd op de Waalsdorpervlakte bij Den Haag.

Fokke Bleeker

De belastingambtenaar Fokke Bleeker (1899-1942) was actief in een Naardens-Bussumse

verzetsgroep die heimelijk munitie uit de kazematten in Naarden weghaalde ten behoeve van het

gewapend verzet. Hij woonde met zijn gezin op de Waltherlaan, werd op 5 juli 1941 gearresteerd en 12 februari 1942 gefusilleerd op de Waalsdorpervlakte. Zijn lichaam is nooit teruggevonden.

Jan Bottema

Jan Bottema (1908-1944), stuurman op de grote vaart en reserve luitenant ter zee 2de klasse bij de Koninklijke Marine, woonde op J.H. van 't Hoffweg 31. Toen hij na de capitulatie werd gedemobiliseerd, weigerde hij – fel anti-Duits als hij was – in de Opbouwdienst te gaan werken. Bottema was betrokken bij hulp aan Engelse piloten

naar elf verzetsstrijders

en onderduikers. Later werd hij alsnog als krijgsgevangen Nederlands officier naar Duitsland vervoerd. Hij sprong uit de trein, dook onder en werd districtscommandant van de Binnenlandse Strijdkrachten,

maar werd in 1944 opnieuw gearresteerd. Op 17 december 1944 is hij gefusilleerd. Hij is begraven op de Eerebegraafplaats in Bloemendaal.

Elise Dammers

Elise (Lies) Dammers (1921-1945), woonde op Koningin Emmalaan 17a en studeerde ge-

neeskunde. Ze bracht joodse kinderen naar onderduikadressen en zorgde voor valse persoonsbewijzen en voedselbonnen. Haar moeder, weduwe Dammers, had zelf twee joodse onderduikers in huis. Samen met die

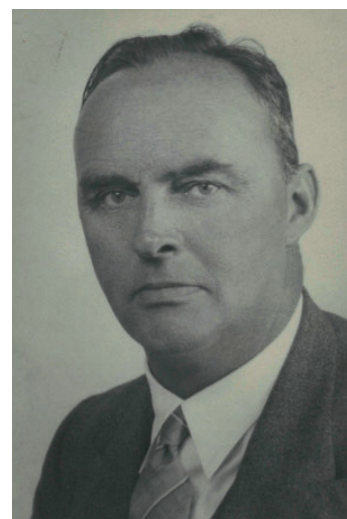
De villa van de familie Dammers aan de Koningin Emmalaan

onderduikers werd Elise op 18 april 1944 gearresteerd. Ze is op 13 januari 1945 in het vrouwenkamp Ravensbrück overleden.

Tijmen Huurman

Tijmen Bastiaan Huurman (1891-1942), wonend op de Jacob Obrechtlaan, sloot zich al in 1940 aan bij de illegale Ordedienst. Hij werd op 1 september 1941 gearresteerd en overgebracht naar de Scheveningse gevangenis. Vermoedelijk is hij in mei 1942 in het concentratiekamp Sachsenhausen gefusilleerd.

Een jaar later werd zijn zoon Piet, die in een Delftse verzetsgroep zat, eveneens gefusilleerd.

Joop Kemper

Johan L. (Joop) Kemper (1922-1943), student economie aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam, woonde op Middenlaan 1. Hij was betrokken bij de aanslag op de Bussumse NSB-politiefchef Woerts op 20 augustus 1943 en werkte samen met Herman Ruys. Hij werd op 9 september 1943 in de Jeugdkapel aan de Meentweg 54 gearresteerd en op 22 oktober

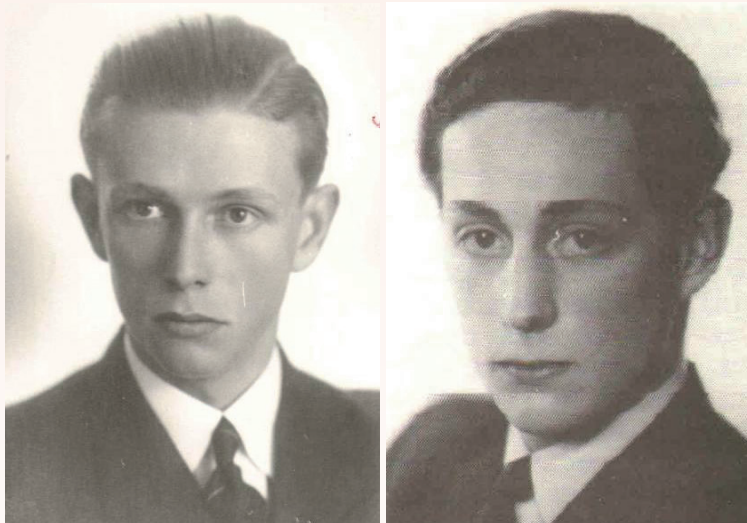

1943 in de duinen bij Bloemendaal geëxecuteerd. De familie Kemper en de familie van Joops verloofde hebben nog getracht de executie van Joop te voorkomen door de Duitsers geld aan te bieden, maar daar ging de Sicherheitsdienst niet op in.

Herman en Hugo Ruys

In de Ruysstraat worden drie leden van het gezin Ruys, wonende aan H.J. Schimmellaan 1, geëerd. Een groep jonge mannen werkte samen in de verzetsgroep De Vliegende Brigade: wapens smokkelen, spioneren, en onderduikers helpen. De Duitsers vonden bij een gearresteerde een briefje

Gebroeders Ruys: links Herman, rechts Hugo

met de namen, onder wie twee zonen Ruys: Herman en Hugo. Herman (1923-1943) studeerde aan de mts en woonde thuis. Hij werd in september 1943 gearresteerd en op 23 oktober, 20 jaar oud, in de Bloemendaalse duinen gefusilleerd.

Broer Hugo Floris (1924-1945), leerling van het Christelijk Lyceum in Bussum (nu het Willem de Zwijger College), werkte voor de Paroolgroep. Hij kwam bij een, naar hij dacht, vertrouwd adres naar zijn broer informeren en werd ook gearresteerd. Na drie weken gevangenschap werd hij vrijgelaten en hervatte hij het illegale werk voor Het Parool. Maanden later werd hij daarbij aangehouden en weer gearresteerd. De Duitsers deden daarop een inval in de ouderlijke woning. Zijn broer Theo kon zich verbergen en dook onder, maar zijn ouders werden ook gearresteerd. Toen er anderhalf jaar later, in maart 1945, een aanslag werd gepleegd op Obergruppenführer Hanns Albin Rauter, werden als represaille op 7 maart 1945 op verschillende plaatsen 263 Nederlanders doodgeschoten, onder wie Hugo. Hij was nog maar 19 jaar.

Gerrit Ruys

Vader Gerrit Ruys, wiens verzetsdaden aan het licht kwamen bij een huiszoeking vanwege zijn zoon Hugo, werd ter dood veroordeeld omdat hij als notaris joods bezit veilig gesteld zou hebben. Zijn straf werd

later omgezet in strafkamp. Hij overleed op 5 april 1945 tijdens een transport in Neuenamme. Hij was 57 jaar.

Mevrouw J.G. Ruys-Bavinck werd vastgezet in het Huis van Bewaring in Amsterdam en op 22 april 1945 vrijgelaten. Bij haar terugkeer in Bussum bleek dat de woning aan de Schimmellaan was leeggeroofd door de bezetter en daarna nog eens geplunderd door 'derden'.

Jan Thijssen

Jan Thijssen (1908-1945), geboren in Bussum, werd wegens zijn lengte van bijna twee meter 'Lange Jan' genoemd. Hij was een van de kopstukken van het Nederlandse verzet. Thijssen leidde de ondergrondse radio-dienst, zorgde voor een ondergronds radio-netwerk en had contact met de Nederlandse regering in ballingschap in

Londen. Hij speelde een belangrijke rol in de mede door hem opgerichte Raad van Verzet, maar vond geen steun voor zijn opvattingen over de noodzaak van massaal, gewapend verzet en bundeling van alle gewa-

pende verzetsploegen in één ondergrondse strijdmacht. Bij een controle op 9 november 1944 werd hij gearresteerd en met 116 anderen werd hij – net als Hugo Ruys – op 8 maart 1945 gefusilleerd, als represaille voor de aanslag op *Obergruppenführer* Rauter. De weerbare Thijssen was de enige die zelfs bij deze executie nog trachtte te vluchten.

Pierre Versteegh

Luitenant-kolonel der marechaussee Pierre M.R. Versteegh was net als Thijssen een topfiguur uit het verzet. Versteegh leidde de Ordedienst, de gewapende macht die de ge-

allieerden zou moeten helpen bij de bevrijding van ons land. In zijn Bussumse woning, s'Jacoblaan 16, zijn veel bijeenkomsten met topmensen uit het verzet gehouden.

Versteegh werd echter al op 12 september 1941 thuis gearresteerd en kwam samen

met 85 anderen voor het *Feldgericht des Generals und Befelhhabers im Luftgau Holland*. Tegen hem werd de doodstraf geëist. In het concentratiekamp Sachsenhausen is hij op 3 mei 1942 met een nekschot geëxecuteerd.

Nu, meer dan 70 jaar na de vernoeming van de straten in de Westereng, zijn er nog veel meer verhalen bekend geworden van Bussumers die door verzetsdaden hun leven hebben verloren. Onder wie leden van de Bussumse verzetsgroep De Geuzen. Sinds 2006 is er in het verzetswijkje een Geuzenhof naar hen vernoemd.

We zullen te zijner tijd ook aan een aantal van deze Bussumse verzetslieden aandacht besteden in BHT. Veel van hen staan vermeld op <https://www.erelijst.nl/>

Op 22 april 2020 stond in de historische rubriek van *BussumsNieuws* een artikel over de Geuzen en de Geuzenhof. Dit artikel is te lezen op de website van *BussumsNieuws* en op die van de HKB.

De foto's van Elise Dammers, Fokke Bleeker en Tijmen Huurman zijn afkomstig uit de Beeldbank WO2 van het NIOD